

Fitxa tècnica:

Machín, Ambrós, Arquebisbe de Càller, 1580-1640

Defensio Sanctitatis Beati Lvciferi archiepiscopi Calaritani, Sardiniae & Corsicae primatis & aliorum sanctorum quos colit Calaritana ecclesia ... : in duos libros diuisa ... / authore & propugnatore in Romana Curia ... Fr. Ambrosio Machin... Calari: ex typographia doctoris Antonij Galcerin, apud Bartholomaeum Gobettum, 1639. [32], 244, [28], 244, [40] p., VI f. làm.; 2º

[07 C-213/3/3-1](#)

Comentari:

La *Defensio Sanctitatis Beati Lvciferi archiepiscopi Calaritani* és un text apologètic editat a Sardenya l'any 1639 i emmarcat en l'agitada polèmica entre els arquebisbes de Cagliari i Sassari sobre quin dels dos prelats té dret al títol de "Primat de Sardenya i de Còrsega". La controvèrsia esclata a finals del segle XVI i un dels seus arguments principals és quina de les dues arxidiòcesis pot jactar-se de tenir més sants. Dins d'aquest context l'arquebisbe de Cagliari Ambrosio Machín (1627 – 1640) publica aquesta obra per defensar la santedat de Sant Lucífer, qüestionada per la cúria sasseresesa. Així doncs, som davant d'un text col·locat a la delicada frontera entre religió i propaganda política, un dels eixos del seminari "Imatge, devoció i identitat a l'època moderna".

El burí, que precedeix el frontispici, presenta al centre l'escut amb la tiara papal, un sol i les abelles heràldiques del papa Urbà VIII, al qual està dedicada l'obra. Ambrosio Machín, de fet, viatja a Roma el 1637 per buscar el suport del Vaticà en la qüestió del primat de Sardenya i es relaciona amb al germà del papa, el cardenal Barberini (Marroccu, 1993). El sol papal il·lumina simultàniament una estrella, que simbolitza Sant Lucífer, una vista estilitzada de la ciutat de Cagliari i l'escut de Machín flanquejat per una inscripció que fa al·lusió a la seva primacia dins l'església sarda. Les armes de l'arquebisbe contenen al capdamunt l'emblema de l'ordre de la Mercè, del qual havia estat Mestre General. Als costats apareixen sis fornícules amb sants de Sardenya vinculats amb la ciutat de Cagliari, com el mateix Sant Lucífer.

Tot i que l'autor del gravat resulta actualment desconegut, és probable que procedeixi de l'ambient artístic sard (Scano, 2008). Dins d'aquest, tenim documentada la relació d'Ambrosio Machín amb el pintor Joan Àngel Puxeddu, qui realitza les armes del seu túmul i els dibuixos preparatoris per a alguns dels gravats que il·lustren la *Defensio Sanctitatis Beati Lvciferi archiepiscopi Calaritani*. Actualment, però, no disposem de dades suficients per assignar-li l'autoria d'aquest burí.

(SC)